

SAMORZĄD MIEJSKI

Miesięcznik Związku Miast Polskich

Nr 6 (219) CZERWIEC 2015

ISBN 1730-5187

25
lat
SAMORZĄDNOŚCI

250 lat Świnoujścia

Obchody 25 lat Samorządności

Dzień Samorządu u Prezydenta

Komisja Wspólna w 25. rocznicę wyborów

W NUMERZE

ZE ZWIĄZKU

X Tak jak każdego roku, Związek Miast Polskich rozesłał do wszystkich Prezydentów i Burmistrzów miast członkowskich ZMP zaproszenie do udziału w badaniach SAS. A SAS czyli System Analiz Samorządowych jest oprogramowaniem służącym przedstawicielom miast, gmin i powiatów jako baza wiedzy o warunkach i wynikach realizowanych zadań. Jest budowany nieprzerwanie od 1996 roku.

KRONIKA KRAJOWA

IV W maju w całym kraju trwały obchody 25-lecia polskiej samorządności. Podczas spotkania Bronisława Komorowskiego z samorządowcami, którzy w licznej reprezentacji przybyli do Pałacu Prezydenckiego, z okazji Dnia Samorządu Terytorialnego, Prezydent mówił, że samorząd to fundament wolności i rozwoju całego kraju.

27 maja, dokładnie w 25. rocznicę pierwszych wolnych wyborów samorządowych, spotkali się członkowie Komisji Wspólnej na uroczystym posiedzeniu, które – na zaproszenie parlamentarzystów – odbyło się w sali kolumnowej Sejmu RP.

PROJEKT NORWESKI 2

VIII Budowanie wspólnych instytucji do zarządzania rozwojem oraz doświadczenia norweskie dotyczące współpracy międzysamorządowej to główne tematy warsztatów zorganizowanych 19 i 20 maja br. w Serocku dla przedstawicieli partnerstw JST, które otrzymały granty z MF EOG na realizację własnych projektów w latach 2013-2016.

MIASTA JUBILEUSZOWE

XIV Pamiętam Świnoujście sprzed lat, jak zaczynałem prezydenturę – wtedy na inwestycje wydawano 5-6 mln zł. Co można zrobić w mieście za 5 mln? Nie było widać zmian. Dlatego zdecydowałem, że wszystkie pieniądze, jakie uzyskamy ze sprzedaży nieruchomości przeznaczymy na inwestycje. To jednak było mało – mówi Janusz Żmurkiewicz, prezydent Świnoujścia, które w tym roku obchodzi jubileusz 250-lecia praw miejskich.

Na okładce: Znak nawigacyjny w kształcie wiatraka, usytuowany na końcu Falochronu Zachodniego – jeden z bardziej znanych symboli Świnoujścia.
O mieście piszemy na stronach XIV i XV.

Fot. Archiwum UM

Zarząd ZMP w Warszawie

Niezbędne zamówienia wewnętrzne

Podczas posiedzenia 26 maja br. w Warszawie członkowie Zarządu ZMP podjęli stanowiska w sprawie regulacji dotyczących zamówień publicznych oraz Trybunału Konstytucyjnego.

Zarząd przygotował **stanowisko** w sprawie nowej ustawy **Prawo zamówień publicznych**.

Lex specialis do usunięcia

Projekt ustawy jest wypełnieniem dyspozycji Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 lutego 2014 roku nakazującej w terminie do 18 kwietnia 2016 r. wdrożenie w życie przepisów ustawowych, wykonawczych

gulujących kwestię zamówień wewnętrznych. *Niestety w tym obszarze w Polsce nie jest należycie rozwiązana kwestia przepisu szczególnego, zawartego w art. 6d, 6e i 6f ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminie. Jako uzasadnienie dalszego utrzymania tych przepisów podaje się zasadę, że lex specialis może nadal funkcjonować, mimo zmiany przepisów ogólnych. ZMP przypomina, że z doktryny jasno o wynika, że kolizje mię-*

Podczas posiedzenia w Warszawie przyjęto uchwały w sprawie wyboru **przedstawicieli ZMP do instytucji krajowych i zagranicznych**.

Fot. J. Proniewicz

i administracyjnych do systemu prawnego państw członków Unii Europejskiej. Przedstawiciele miast chcieli, co udało się już wywalczyć w Urzędzie Zamówień Publicznych, zmiany art. 17, dotyczącego sankcji karnych dla osób podejmujących decyzje o zamówieniach publicznych, jeśli pozostają w konflikcie interesów – finansowym, ekonomicznym lub osobistym. Nadal jednak kluczową kwestią, która pozostaje do rozwiązania w sferze zamówień publicznych, jest skuteczne wprowadzenie przepisów ogólnych, re-

dzy przepisami szczególnymi a ogólnymi należy – w miarę możliwości – usuwać – czytamy w stanowisku. Ze względu na to, że w opinii Związku nie zachodzą żadne szczególne okoliczności, uzasadniające wyłączenie norm generalnych w tym sektorze gospodarki komunalnej, proponowany projekt Prawa zamówień publicznych może otrzymać pozytywną opinię wyłącznie pod warunkiem równoczesnej zmiany przepisów zawartych w art. 6d, 6e i 6f ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.

Przeciwko płaceniu samemu sobie

Odniesiono się po raz kolejny do senackiego projektu ustawy o zmianie ustawy **o podatkach i opłatach lokalnych** (druk 853). Chodzi o kompleksową i systemową zmianę. Konieczne jest zniesienie obowiązku podatkowego, a nie zwolnienie, i rozszerzenie katalogu tego zniesienia – powinno ono dotyczyć nie tylko podatku od nieruchomości (i to także tych będących we władaniu gminnych jednostek budżetowych), ale też innych niepodatkowych należności budżetowych o charakterze publiczno-prawnym (np. opłat za zajęcie pasa drogowego, opłat geodezyjnych czy z tytułu trwałego zarządu). Aktualny stan prawny powodujący, że gminy zmuszone są „same sobie” uiszczać niektóre z tytułów dochodów prowadzi do niczym nieuzasadnionych przepływów wewnątrz JST. Jak zauważył **Wadim Tyszkiewicz**, prezydent Nowej Soli, w małych gminach, liczących 7-10 tysięcy mieszkańców, „płacenie samemu sobie” powoduje znaczne skutki finansowe, takie jak np. utrata subwencji wyrównawczej.

Wątpliwości wokół orzekania

W trakcie posiedzenia w Warszawie przyjęto również **stanowisko o Trybunale Konstytucyjnym**. Trwają obecnie w Sejmie RP prace nad nową ustawą o Trybunale Konstytucyjnym, zgłoszoną w 2013 r. przez Prezydenta RP, której projekt został przygotowany i przedstawiony przez Prezesa TK. Szczególny niepokój wzbudzają zapisy dotyczące badania wniosków i skarg od strony formalnej, a także możliwości zakończenia postępowania bez merytorycznego rozpoznania sprawy (czy w ogóle odmowy wszczęcia merytorycznego postępowania). Od kilku lat poważne wątpliwości JST dotyczą zasady nieorzekania merytorycznego, w przypadku gdy akt normatywny utraci moc przed wydaniem orzeczenia przez TK. W nowym projekcie znajdują się przepisy powtarzające, a nawet uzupełniające tę regulację. W praktyce oznacza to, że budzące poważne wątpliwości przepisy, dotyczące zwłaszcza finansowania JST, są nie do podważenia, jeśli przestały obowiązywać. ZMP zgłasza propozycję zmiany przepisów projektu

ustawy o Trybunale Konstytucyjnym poprzez dopisanie drugiego wyjątku, który umożliwiłaby Trybunałowi Konstytucyjnemu orzekanie o przepisach, które utraciły moc. Dodatkowo, TK winien mieć możliwość orzekania merytorycznie o zgodności przepisów, gdy kwestionowanym aktem normatywnym jest rozporządzenie.

Pomoc prawna niedofinansowana

Samorządowcy z miast opiniowali ponadto rządowy projekt ustawy **o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnej informacji prawnej oraz edukacji prawnej społeczeństwa**. Nieodpłatna pomoc prawna ma polegać m.in. na informowaniu o obowiązującym prawie, wskazywaniu sposobów rozwiązania problemów prawnych, udzielaniu pomocy przy sporządzaniu pism.

Zaproponowane przez Zarząd zmiany dotyczą m.in. dodania w art. 1.1 ustępu 3, który mówi, że udzielanie nieodpłatnej pomocy i informacji prawnej w zakresie szerszym niż określony w tej ustawie, w tym wspieranie tej pomocy, może być wykonywane przez JST jako zadanie własne. Dodatkowo w sytuacji, gdy gmina już to realizuje, starosta **powinien** zawrzeć z nią takie porozumienie. W wielu gminach i powiatach bowiem zadania te są już dziś masowo wykonywane w różnych formach. **Adam Lewandowski**, burmistrz Śremu stwierdził, że nie wolno zgubić dotychczasowego doświadczenia. W jego gminie już od 7 lat udzielana jest taka pomoc prawna. Zwracano także uwagę, że będzie to kolejne zadanie niedofinansowane. Przewidziano 97% środków na wynagrodzenia, a tylko 3% na obsługę organizacyjno-techniczną zadania, co z reguły - wynikającej z realizacji innych zadań zleconych - jest niewystarczające.

Niekorzystne zmiany dla mniejszych miast

Przedstawiciele miast członkowskich ZMP pozytywnie ocenili zmiany, które wprowadza komisyjny projekt ustawy o zmianie ustawy o pomocy społecznej. Porządkuje on i doprecyzowuje obowiązujące przepisy **o pomocy społecznej**, a zaproponowane poprawki wynikają ze zgłaszanych problemów przez jednostki organizacyjne.

Dotyczą one m.in. standardów w obsłudze bezdomnych, tworzenia klubów samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi, kształcenia supervisorów pracy socjalnej, ochrony pracowników socjalnych przed agresywnymi zachowaniami klientów czy mniej korzystnego sposobu ustalania kwoty dotacji na uczestnika domu samopomocy. Członkowie Zarządu zgłosili jednak szereg uwag technicznych, np. (art. 48, ust. 2 i 6) dotyczących pobytu w schronisku, który jest uzależniony od podpisania przez bezdomnego kontraktu socjalnego (co będzie jak nie podpisze?) oraz zakazu przebywania w noclegowni osób pod wpływem alkoholu (co się stanie w okresie jesienno-zimowym, gdy może być zagrożone czyjeś życie?). Proponowane rozwiązania wydają się być skierowane do dużych miast, posiadających rozbudowaną infrastrukturę dla bezdomnych. W mniejszych miastach, gdzie funkcjonują pojedyncze placówki dla bezdomnych, realizacja takich zmian spowoduje przeorganizowanie dotychczas funkcjonującego systemu wsparcia.

Wątpliwości budzi również m.in. art. 64a, który wprowadza możliwość zwolnienia z ponoszenia odpłatności dzieci za pobyt rodziców w DPS, na ich wniosek po przedstawieniu prawomocnego orzeczenia sądu o pozbawieniu rodzica władzy rodzicielskiej nad tą osobą, ponieważ rodzi to skutki finansowe dla gmin.

Rewitalizacja na „tak”

Zarząd ZMP rozmawiał też na temat **stanowiska**, opracowanego na podstawie uwag z miast, które dotyczy projektu **ustawy o rewitalizacji**. Z zadowoleniem stwierdzono, że uwagi zgłoszone przez Związek do projektu założeń ustawy zostały w większości uwzględnione. Projekt ustawy jest w zasadniczej części oparty na wspólnym projekcie ZMP i ŚZGP, złożonym na ręce ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego w listopadzie 2013 r.

Więcej w **komunikacie** na stronie ZMP.

Joanna Proniewicz

Odznaczenia i nagrody

Dzień Samorządu u Prezydenta

25 LAT
SAMORZĄDNOŚCI

Samorząd, by móc funkcjonować prawidłowo, musi wrócić do daleko idącej samodzielności - mówił Bronisław Komorowski 27 maja podczas spotkania z samorządowcami. Prezydent RP wręczył odznaczenia samorządowcom, Nagrody Obywatelskie i dyplomy laureatom akcji „Majówka z Polską”.

Podczas spotkania z samorządowcami, którzy w licznej reprezentacji przybyli do Pałacu Prezydenckiego, z okazji Dnia Samorządu Terytorialnego, Prezydent mówił też, że samorząd to fundament wolności i rozwoju całego kraju. Podkreślał ponadto, że samorządność to przede wszystkim zwiększenie roli obywateli. Bronisław Komorowski podziękował samorządowcom za współpracę z Kancelarią Prezydenta na rzecz małych ojczyzn, ale też „tej wielkiej, o której śpiewamy, że nie zginie” - *Ona nie zginie między innymi dzięki Polsce samorządnej, dzięki samorządowcom* - podkreślił. Jak dodał, *nie ma wolności bez samorządności, nie ma samorządności bez dbania o nią, bez wzmacniania jej pozycji, bez wzmacniania siły wewnętrznej.*

Wyraził głębokie przekonanie, że Polska samorządna będzie miała wystarczająco dużo źródeł siły wewnętrznej i wsparcia zewnętrznego, aby

Podczas spotkania Prezydent wręczył odznaczenia państwowe.

Fot. Eliza Radzikowska-Białobrzaska, Kancelaria Prezydenta RP

Bronisław Komorowski życzył licznemu zebranemu w Warszawie samorządowcom, by świadomie dążyli do zbudowania frontu na rzecz pogłębienia samorządności rozumianej jako zwiększenie roli obywateli.

Fot. Eliza Radzikowska-Białobrzaska, Kancelaria Prezydenta RP

Illuminacja Ratusza w Bydgoszczy.

Fot. Urząd Miasta w Bydgoszczy

zdołać się na dalsze ruchy wzmacniające samorząd. Zaznaczył, że samorząd, by móc funkcjonować prawidłowo musi także wracać do tego, co było fundamentem, czyli Polskiej samorządnej, do oddania obywatelom coraz większego obszaru współdecydowania i współodpowiedzialności.

Życzył samorządowcom, by świadomie dążyli do zbudowania frontu na rzecz pogłębienia samorządności rozumianej jako zwiększenie roli obywateli. Przypomniawszy, że w Sejmie od 2013 roku znajduje się złożony przez niego projekt dotyczący m.in. tej kwestii. Prezydent podkreślił, że *sama wolność bez większej swobody decydowania o tym, jak wydajemy pieniądze oraz skąd te pieniądze uzyskujemy, pozostaje tylko i wyłącznie pobożnym życzeniem.*

Dodał, że planował złożyć w Sejmie projekt zmian w przepisach podatkowych zakładający, że samorządy miałyby zagwarantowany konkretny udział w PIT. Zaznaczył jednak, że po wyborach prezydenckich zdecydował, że nie będzie kierował dalszych inicjatyw ustawodawczych do Sejmu. - *Ta ustawa jest przygotowana w Kancelarii Prezydenta. Chciałbym ją tylko rekomendować zarówno samorządowcom, jak i chciałbym rekomendować to rozwiązanie, dające rzeczywistą siłę wolności, wszystkim środowiskom politycznym w imię potrzeby wzmacniania fundamentów wolności i fundamentu rozwoju, źródła siły w Polsce jakim jest i będzie samorząd* - powiedział Bronisław Komorowski.

Podczas spotkania odbyło się też **podsumowanie akcji „Majówka z Polską”** oraz finał III edycji Nagrody Obywatelskiej Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej. Nagroda ta została ustanowiona przez Prezydenta Bronisława Komorow-

skiego w 2012 roku. Jest wyróżnieniem dla wybitnych, nowatorskich i efektywnych działań obywatelskich na rzecz dobra wspólnego, które mogą stanowić wzory do naśladowania.

Dyplomy uznania za najpiękniej udekorowane lub podświetlone budynki publiczne lub przestrzeń publiczną 2 i 3 maja 2015 roku oraz flagę narodową otrzymały:

- miasto Białystok – za Najpiękniej Udekorowany Budynek Publiczny i Przestrzeń Publiczną.
- miasto Bydgoszcz – za Najpiękniej Podświetlony Budynek Publiczny.
- miasto Gdańsk – za Najpiękniej Podświetlony Budynek Publiczny.
- gmina Wyszaków – za Najpiękniej Udekorowaną Przestrzeń Publiczną.
- województwo łódzkie – za Najpiękniej Podświetlony Budynek Publiczny.
- województwo Małopolskie – za Najpiękniej Udekorowany Budynek Publiczny.
- województwo Mazowieckie – za Najpiękniej Udekorowany Budynek Publiczny.

Nagrodą Obywatelską 25-lecia Samorządności za wieloletnie zaangażowanie w działalność na rzecz społeczności lokalnej uhonorowani zostali:

- Stanisław Bodys – z Rejowca Fabrycznego
- Marek Tramś – z Polkowic
- Piotr Uszok – z Katowic

Wyłoniono także laureatów tegorocznej edycji Nagrody Obywatelskiej Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej.

W kategorii Wspólnota Obywatelska nagrodę otrzymała: Gmina Miejska **Dąbrowa Górnicza** za inicjatywę „Obywatelska Dąbrowa”. W kategorii Partnerstwo Samorządów nagrodę otrzymało: **Stowarzyszenie Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego** za inicjatywę „Szczeciński Obszar Metropolitalny”, a w kategorii Obywatelska Inicjatywa Lokalna - **Teatr Wielki w Cigacicach** za inicjatywę „Teatr Wielki w Cigacicach”.

(jp)

Odznaczenia z okazji Dnia Samorządu Terytorialnego

Odznaczeni zostali:

za wybitne zasługi dla rozwoju samorządu terytorialnego w Polsce,
za osiągnięcia w podejmowanej z pożytkiem dla kraju pracy zawodowej
i działalności społecznej

KRZYŻEM KOMANDORSKIM ORDERU ODRODZENIA POLSKI

Rafał Dutkiewicz, prezydent Wrocławia

Wojciech Szczurek, prezydent Gdyni

Piotr Uszok, b. prezydent Katowic, b. prezes ZMP

KRZYŻEM OFICERSKIM ORDERU ODRODZENIA POLSKI

Adam Fudali, b. prezydent Rybnika

Mariusz Poznański, b. wójt Czerwonaka, wieloletni przewodniczący ZGW RP

KRZYŻEM KAWALERSKIM ORDERU ODRODZENIA POLSKI

Zenon Białobrzeski, wójt Zbójna

Rafał Bruski, prezydent Bydgoszczy

Jerzy Bryła, wójt gminy Kutno

Andrzej Chowis, radny Sejmiku Województwa Łódzkiego

Franciszek Koszowski, starosta powiatu świeckiego

Piotr Krzystek, prezydent Szczecina

Janina Kwiecień, starosta powiatu kartuskiego

Witold Liszkowski, wójt gminy Puńsk

Tadeusz Łazowski, starosta powiatu białskiego

Michał Markiewicz, burmistrz Skalbmierza

Damian Sierant, przewodniczący Rady Powiatu Staszowskiego

Aleksander Skorupa, b. burmistrz Brzegu Dolnego

Rafał Szczepański

Paweł Tomczak, dyrektor biura ZGW RP

Jacek Wojciechowicz, zastępca prezydenta miasta st. Warszawy

ZŁOTYM KRZYŻEM ZASŁUGI

Bohdan Aniszczuk

Elżbieta Bałazy

Józef Kozina, starosta powiatu głubczyckiego

Michał Olszewski, zastępca prezydenta miasta st. Warszawy

Wojciech Saługa, marszałek województwa śląskiego

Jolanta Stępnik – członek Zarządu powiatu warszawskiego

Barbara Zdrojewska, przewodnicząca sejmiku dolnośląskiego

SREBRNYM KRZYŻEM ZASŁUGI

Władysław Bieda, burmistrz Limanowej

Grzegorz Niezgoda, burmistrz Szczawnicy

BRAZOWYM KRZYŻEM ZASŁUGI

Julian Mazurek, starosta powiatu międzychodzkiego

Z Komisji Wspólnej...

W 25. rocznicę wyborów samorządowych

27 maja 2015 r., dokładnie w 25. rocznicę pierwszych wolnych wyborów samorządowych uroczyste posiedzenie Komisji Wspólnej odbyło się – na zaproszenie parlamentarzystów - w sali kolumnowej Sejmu RP.

Dzień ten jest szczególny dla wszystkich, którym leży na sercu dobro samorządu terytorialnego, bowiem dziś obchodzimy 25. rocznicę istnienia wolnego samorządu – w istocie fundamentu polskiej demokracji i istotnego segmentu naszego państwa. – powitał obecnych poseł **Piotr Zgorzelski**, przewodniczący sejmowej Komisji Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej.

Instytut Samorządności

Na 25-lecie samorządu **Andrzej Halicki**, współprzewodniczący ze strony rządowej przekazał samorządowcom wiadomość, że wkrótce powstanie Instytut Samorządności, którego powołanie do życia zapowiedziała na Kongresie Samorządowym w Poznaniu premier Ewa Kopacz. Ma on rozpocząć funkcjonowanie jesienią tego roku w Łodzi. Będzie jednostką budżetową podległą Ministerstwu Administracji i Cyfryzacji. - *Zapraszam przedstawicieli wszystkich organizacji pozarządowych, ale przede wszystkim korporacji samorządowych wchodzących w skład Komisji Wspólnej do współpracy w Instytucie* – zachęcał minister Halicki.

Kodeks kodyfikacyjny

Z kolei współprzewodniczący Komisji ze strony samorządowej, **Zygmunt Frankiewicz** przekazał na ręce posła Piotra Zgorzelskiego projekt „Kodeksu kodyfikacyjnego samorządu terytorialnego”, który również jest efektem marcowego Kongresu w Poznaniu, gdzie narodził się pomysł stworzenia go. Zwrócił się też do przewodniczącego sejmowej komisji samorządowej, w imieniu wszystkich korporacji wchodzących w skład KWRiST, z prośbą o rozważenie możliwości podjęcia inicjatywy ustawodawczej przez Komisję Samorządu.

Pomimo uroczystego dnia, samorządowcy zaopiniowali na majowym posiedzeniu ponad 30 projektów aktów prawnych, w tym kilka niezwykle ważnych z punktu widzenia funkcjonowania samorządu.

Nowe prawo zamówień publicznych

Jednym z nich jest projekt ustawy – Prawo zamówień publicznych. Obowiązują-

ca dziś ustawa pochodzi z 2004 r., projekt nowej przygotowany przez Urząd Zamówień Publicznych dostosowuje polskie przepisy do zasadniczych zmian prawa unijnego w tym zakresie. Samorządowcy z zadowoleniem przyjęli większość zapisów Dyrektywy, w tym odnoszących się do wzmocnienia roli kryteriów pozacenowych oraz jednoznacznego zdefiniowania zamówień wewnętrznych (in-house). Kwestią sporną pozostaje tylko sprawa dopuszczenia zamówień in-house.

Uroczyste posiedzenie Komisji Wspólnej odbyło się w sali kolumnowej Sejmu.

- *Zwracamy się o zmianę art. 6 d, e i f ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, czyli tzw. in-house i umożliwienie zlecenia poza przetargiem, własnym jednostkom i spółkom wykonywania zadań wynikających z przytoczonej ustawy. Proponujemy pozytywne zaopiniowanie tej ustawy pod tym warunkiem* – powiedział **Jacek Karnowski**, prezydent Sopotu i współprzewodniczący Zespołu ds. Ustrojowych.

Stanisław Gawłowski, wiceminister środowiska tłumaczył, że w przypadku przyjęcia wniosku samorządowców przedsiębiorstwa, które powstały w dużej części poprzez prywatyzację przez samorząd usług związanych z odbiorem odpadów, wystąpiłyby z roszczeniem do budżetu państwa. Minister zadeklarował ponowne otwarcie dyskusji na ten temat, zaznaczając jednak, że trzeba wziąć pod uwagę też zastrzeżenia natury konstytucyjnej.

Ustalono, że ostateczną opinię w sprawie projektu wyda Zespół ds. Ustrojowych.

Zagospodarowanie przestrzenne – mała nowelizacja

Projekt nowelizacji ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, który jest tzw. małą nowelizacją, rozwiązuje część samorządowych problemów w tym obszarze tematycznym. Jego zadaniem jest m.in. przekierowanie inwestycji na tereny przygotowane do zabudowy i wyposażone w niezbędną infrastrukturę, zapobieganie zbyt wysokim kosztom po stronie gmin związanym np. z wykupem gruntów pod drogi publiczne oraz przeznaczaniem nadmiernej ilości terenów pod zabudowę mieszkaniową. Projekt uzyskał pozytywną opinię, bo wychodzi w dużym stopniu naprzeciw oczekiwaniom samorządowców. Uważają oni jednak, że należy w nim wprost zapisać zasadę niesprzeczności decyzji o warunkach zabudowy ze studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.

Paweł Orłowski, wiceminister infrastruktury obiecał, że projektodawcy ponownie przeanalizują tę kwestię, choć jej realizacja nie będzie łatwa.

Najlepsi z najlepszych

Po raz dwunasty już odbyło się wręczenie nagród za najlepsze rozprawy doktorskie, a także prace magisterskie i licencjackie związane z samorządem terytorialnym. Konkurs organizuje miesięcznik „Samorząd Terytorialny”, którego wieloletnim redaktorem naczelnym, a także pomysłodawcą konkursu (dziś jego patronem) był prof. **Michał Kulesza**. Jak co roku jednym z patronów instytucjonalnych konkursu był Związek Miast Polskich. Jury pod przewodnictwem prof. **Pawła Swianiewicza** wyłoniło 9 laureatów.

I miejsce wśród autorów rozpraw doktorskich zajęła **Monika Brodzka** z Politechniki Wrocławskiej za pracę: „Ochrona i zarządzanie krajobrazem relikto- wym w planowaniu przestrzennym na przykładzie miasta Wrocławia”. Najlepszą pracę magisterską pt. „Integracja obszarów przygranicznych – przypadek województwa lubuskiego i kraju związkowego Brandenburgia” napisała **Ewa Niedziałek**. Za prace licencjackie jury przyznało tylko jedną, II nagrodę. Otrzymała ją **Justyna Sobolewska** za pracę pt. „Obligacje komunalne jako forma finansowania dłużnego jednostek samorządu terytorialnego”.

hh

Zarząd ZMP we Wrocławiu

Finansowe niepokoje

Podczas posiedzenia, które odbyło się przy Kongresie Regionów we Wrocławiu w dniu 17 czerwca, członkowie Zarządu ZMP dyskutowali m.in. na temat finansów JST oraz sytuacji w ochronie zdrowia.

Pozytywnie zaopiniowano projekt ustawy o zmianie ustawy o **Karcie Dużej Rodziny**, autorstwa posłów PiS, który przewiduje prawną możliwość wprowadzenia ulgi lub umorzenia opłat za gospodarowanie odpadami dla członków rodzin wielodzietnych. Podobną opinię otrzymał projekt ustawy o zmianie ustawy – Prawo zamówień publicznych oraz ustawy o zmianie ustawy o **systemie ubezpieczeń społecznych** oraz niektórych innych ustaw, przygotowany przez PO. Zdaniem członków Zarządu, zmiany te ucywilizują proces umów, jednak zapis, że nie spowoduje to kosztów, nie jest w pełni uzasadniony. Akceptację uzyskał również projekt ustawy o zmianie ustawy o **podatku dochodowym od osób fizycznych** (SLD), umożliwiający podatnikom podatku dochodowego od osób fizycznych, którym roczne obliczenie podatku dokonuje płatnik, wskazanie organizacji pożytku publicznego jako beneficjenta 1% podatku należnego, bez konieczności składania samodzielnego zeznania podatkowego. Bez uwag przyjęto też projekt ustawy o **zmianie ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników** oraz ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych (PSL).

Z pozytywną oceną spotkały się projekty ustaw: o zmianie ustawy – **Prawo budowlane** (komisyjny) i ustawy o zmianie ustawy – **Kodeks cywilny**. Pierwszy z nich dotyczy doprecyzowania definicji budowli naciarskich, aby zniwelować w ten sposób rozbieżności interpretacyjne w związku z podatkiem od nieruchomości, co powoduje trudności dla przedsiębiorców. Drugi - wprowadza „prawo szlaku”, co ma umożliwić bezpieczne i zorganizowane korzystanie w celu aktywności ruchowej, z nieruchomości stanowiącej własność osoby trzeciej, gdy posiada ona unikalne walory krajobrazowe i nie może być wykorzystana do zaspokojenia potrzeb

społecznych ze względu na brak zgody właściciela. Podstawowym sposobem ustanowienia „prawa szlaku” jest umowa stron. W przypadku braku zgody, uzyskanie prawa do nieruchomości następuje w trybie sądowym. Przedstawiciele miast zwracali uwagę na niezbędne w tym projekcie doprecyzowanie w kwestii wypłacania odszkodowań.

W trakcie posiedzenia w poczet miast członkowskich przyjęto miasto Gniewkowo.

Fot. J. Proniewicz

Negatywną opinię otrzymał projekt ustawy o **szczególnych zasadach przygotowania i realizacji strategicznych inwestycji w zakresie sieci przesyłowych** (PSL). Projekt ten stanowi kompilację dotychczasowych rozwiązań „szczególnych” zawartych w kilku tzw. spec ustawach (drogowej, telekomunikacyjnej, kolejowej) z dodaniem nowych elementów. Połączenie tych rozwiązań sprawia, że projekt jest chaotyczny i wewnętrznie niespójny, zawiera błędy i nadregulacje.

Zarząd poparł kierunkowo **zmiany w finansach publicznych**, które zostały przedstawione na spotkaniu w dniu 12 czerwca br. w Ministerstwie Finansów. - *Chodzi o małą nowelizację ustawy o finansach publicznych w tym obszarze, która poprawi wskaźniki i zdolność kredytową JST oraz umożliwi montaż finansowy ze środków UE* – mówił wiceprezes ZMP, prezydent Lublina, **Krzysztof Żuk**. Dotyczy to kwestii m.in.: zwiększenia liczby zrealizowanych przez samorządy inwestycji poprzez obniżenie progu z 60 na 30%, eliminacji podwójnego naliczania odsetek (art. 243), umożliwienia dokonania wcześniejszej spłaty dowolnej kwoty zadłużenia, objęcia wyłączeniami z limitu zadłużenia prefinansowania pro-

jektów o dużym znaczeniu dla gospodarki państwa przed podpisaniem umowy na dofinansowanie z UE, poszerzenia katalogu sytuacji, w której JST mogą korzystać z finansowania dłużnego.

Wiceprezes zwracał uwagę na niebezpieczeństwa, jakie niesie ze sobą wprowadzenie wyższej kwoty wolnej od podatku dla osób fizycznych. Szczególnie dla niektórych samorządów może mieć to katastrofalne skutki. Należy wprowadzić takie rozwiązanie, które umożliwi oderwania od ryzyka dla JST związane go ze zmianami w podatkach, poprzez zwiększenie dla nich udziału w PIT lub stworzenie mechanizmu pomostowego gwarantującego utrzymanie poszczególnym jednostkom samorządu terytorialnego dochodów z udziału w PIT na nominalnym poziomie nie mniejszym niż w 2015 roku. Postanowiono wystąpić do pani Premier i prezydenta-elekta z prośbą o spotkanie w tych kwestiach.

Przyjęto stanowisko w sprawie **sytuacji w ochronie zdrowia**, w którym wyrażono zaniepokojenie w związku z pogarszającą się sytuacją finansową szpitali. Niedostateczna wycena procedur medycznych i związane z tym niedoszacowane kontrakty, to od wielu lat problem dla podmiotów prowadzących działalność leczniczą. Zasadnym wydaje się przeprowadzenie wnikliwej analizy wyceny usług medycznych i dostosowanie jej do rzeczywistych potrzeb oraz kosztów działalności leczniczej. Konieczne jest opracowanie systemu waloryzacji wartości punktu rozliczeniowego, uwzględniającego rzeczywiste koszty działalności szpitali. Zarząd postuluje stworzenie systemu wsparcia finansowego na dostosowanie szpitali do wymogów ogólnoprzestrzennych, sanitarnych i instalacyjnych lub ewentualne odroczenie w czasie (na kolejne lata) terminu dostosowania pomieszczeń i urządzeń, przy jednoczesnej waloryzacji punktu rozliczeniowego. Dodatkowo, z uwagi na pokaźne wydatki szpitali związane z zawarciem obowiązkowego ubezpieczenia od zdarzeń medycznych, zaproponowano uwzględnienie dodatkowych kwot na ubezpieczenie w kontraktach zawieranych z NFZ, a także stworzenie przejrzystej i przewidywalnej polityki finansowania świadczeń zdrowotnych, równocześnie zapewniając wysoką jakość i dostępność świadczeń dla pacjentów.

Więcej w **Komunikacie**

Joanna Proniewicz
Rzecznik prasowy ZMP

Warsztaty dla partnerstw w Serocku

Wspólnie dla rozwoju

Budowanie wspólnych instytucji do zarządzania rozwojem oraz doświadczenia norweskie dotyczące współpracy międzysamorządowej to główne tematy warsztatów zorganizowanych 19 i 20 maja br. w Serocku dla przedstawicieli partnerstw JST, które otrzymały granty z MF EOG na realizację własnych projektów w latach 2013-2016.

Obecnie w polskim prawie nie ma dostatecznych regulacji, które tworzyłyby sprawne instytucje wspomagające rozwój w kontekście współpracy międzysamorządowej. Związek komunalny jest sztywną formułą, natomiast stowarzyszenie zbyt luźną. Pewne nadzieje na poprawę sytuacji daje prezydencki projekt ustawy o współdziałaniu w samorządzie terytorialnym, który wprowadza zespół współpracy terytorialnej. - *Mimo że polska legislacja w tym zakresie różni się od norweskiej i nie da się wszystkich doświadczeń przenieść na nasz grunt, to warto jednak pewne rozwiązania promować* - mówił w Serocku dyrektor Biura, **Andrzej Porawski**.

Strategia i planowanie przestrzenne

Pewne czynniki, z którymi muszą się zmierzyć samorządy, są wspólne dla Polski i Norwegii, przekonywała **Elite Cakule** z Norweskiego Związku Władz Lokalnych i Regionalnych (KS). Wynikają one przede wszystkim z: globalizacji (praca poza miejscem zamieszkania, zróżnicowanie społeczeństwa, starzenie się, tendencja przenoszenia się do miast), indywidualizacji (większe oczekiwania mieszkańców, większa potrzeba wolności, mobilności, pracy dającej poczucie spełnienia), cyfryzacji (nowy sposób realizacji zadań) czy rekrutacji (umożliwienie rozwoju pracownikom, nowy sposób świadczenia usług, współpraca z różnymi instytucjami).

Odpowiedzią na te wyzwania może być współpraca międzysamorządowa, która w Norwegii dynamicznie się rozwija i dotyczy nie tylko dostarczania usług, ale także współpracy strategicznej. Przykładem takiej właśnie współpracy strategicznej może być rolniczy powiat Trøndelag (liczba mieszkańców 300 tysięcy, 25 miast), borykający się z malejącą liczbą ludności, w którym w 2009 roku zanotowano 143 przykłady współpracy między gminami, a już w 2013 r. aż 212. Największą liczbę takich związków ma miasto Rissa (53), a najmniejszą – Melhus (25).

Ścisła współpraca była tu odpowiedzią na próbę łączenia gmin. W powiecie tym powstała Rada Regionalna złożona z 10 gmin i powiatu, której gospodarzem jest miasto Trondheim. Rada ta koordynuje współpracę, skoncentrowaną na 4 zagadnieniach: dążeniu do rozwoju biznesu, planowaniu przestrzennym, marketingu regionu i współpracy. Złożona jest z burmistrzów, liderów opozycji (!) oraz menedżerów administracji poszczególnych

Zalecane kierunki polityki rozwoju JST powinny koncentrować się na kreowaniu rozwoju lokalnych firm (zapewniających dochody mieszkańcom), wzroście aktywności organizacji pozarządowych, wykorzystaniu popytu zewnętrznego do rozwoju obszaru, a także instytucjonalizacji współdziałania interesariuszy rozwoju lokalnego – samorządów, instytucji publicznych, przedsiębiorców, NGOs i mieszkańców – mogli usłyszeć od ekspertów uczestnicy warsztatów z partnerstw samorządowych.

Fot. J. Proniewicz

gmin. Struktura organizacyjna obejmuje też komitet roboczy (wybierany na 2 lata), radę biznesu (ciało doradcze), komitet złożony z dyrektorów z poszczególnych urzędów gmin, sekretariat (2 osoby). Celem naczelnym tej organizacji jest wzmocnienie regionu poprzez zrównoważony rozwój poszczególnych miast, tworzenie nowych miejsc pracy (zatrzymanie studentów w tym rejonie), lepszą komunikację, zbudowanie marki – ośrodka nauki, badań i nowoczesnych technologii.

Dzięki tej współpracy powstał wspólny dla 10 gmin plan zagospodarowania przestrzennego do 2020 roku, który ma za zadanie ochronę gruntów rolnych iżywienie centrów miast. Nie jest to jednak plan obligatoryjny, nie ma bowiem

obowiązku jego wdrażania, a opiera się jedynie na dobrej woli gmin.

Profesjonalizacja usług i oszczędności

Przykładem współpracy polegającej na wspólnym dostarczaniu usług jest z kolei partnerstwo 7 gmin regionu Vaernes, które funkcjonuje od 2003 roku. Gminy chciały uniknąć likwidacji mniejszych jednostek i przyłączenia do większych. Dzięki współpracy uzyskano lepszą jakość i wyższą profesjonalizację świadczonych usług. Ułatwiło to zatrudnianie specjalistów i poprawiło koordynowanie działań.

Partnerstwo w formule porozumienia gmin działa tu poprzez Radę Regionu (złożoną z burmistrzów, przywódców opozycji, przedstawicieli związków zawodowych, gminnych dyrektorów wykonawczych, szefa powiatu), grupę roboczą i komitet roboczy. Przekonano się, że najlepsze

wyniki w dziedzinie dostarczania usług uzyskuje się wtedy, gdy systemy ich dostarczania w gminach są połączone, zwłaszcza w sferze wykorzystania technologii informatycznej. Dlatego w 2010 roku wybudowano wspólną serwerownię i zainstalowano wydajne łącza internetowe. Współpraca obejmuje takie dziedziny m.in. jak: płace i księgowość, zbieranie podatków, opieka nad dziećmi, usługi edukacyjne,

ratownictwo medyczne, organizowanie zamówień publicznych, wspólna ochrona danych, centrum medyczne, archiwum, dostęp do map i informacji przestrzennej, inspekcja pracy.

Ważnym wspólnym projektem jest wykorzystanie technologii informatycznych w dziedzinie pomocy społecznej. Polega to na zainstalowaniu czujników ostrzegawczych, alarmowych i monitorujących stan zdrowia w domach osób starszych, co stwarza im możliwość życia we własnym domu jak najdłużej, zapewnia lepszą organizację pomocy i obniża koszty jej świadczenia.

Gospodarka i turystyka

Jest wiele innych, ciekawych form współpracy samorządowej w Norwegii, które

opierają się na wspólnych instytucjach. **Tomasz Potkański**, zastępca dyrektora Biura ZMP, przedstawił przykłady współpracy sektora publicznego, prywatnego, uczelni wyższych, powstania wspólnych instytucji w aglomeracji Stavanger, które mają pomagać w budowaniu strategii rozwoju, przewagi konkurencyjnej, a także podnosić jakość życia i atrakcyjność dla inwestorów. Jednym z takich wspólnych przedsięwzięć jest Forus Business Park, spółka z o.o. należąca do trzech gmin: Stavanger (49%), Sandness (49%) i Sola (2%), gdzie działa 2500 firm, klaster firm sektora naftowego i badawczego oraz uniwersytetu. FBP odpowiada za promocję gospodarczą aglomeracji Stavanger.

Greater Stavanger to z kolei jednostka organizacyjna spółki Forus Business Park, działająca na rzecz rozwoju gospodarczego w regionie (analizy, lobbing, promocja, informacja dla inwestorów) w oparciu o porozumienie z 13 gminami (Zarząd zatwierdza co 4 lata Strategię Rozwoju Gospodarczego). Innymi przykładami partnerstw z tego rejonu Norwegii są Sormarka Arena, związek komunalny 4 gmin, który zajmuje się budową i zarządzaniem obiektami sportowymi czy związek komunalny IVAR, przedsiębiorstwo międzygminne 12 gmin, zajmujące się dostarczaniem wody, ciepła, odbiorem ścieków i zagospodarowaniem odpadów (2 spalarnie).

Marketingiem regionu zajmuje się tutaj Regionalna Rada Turystyki, stowarzyszenie non-profit założone w 2004 roku przez 190 podmiotów prywatnych z sektora turystycznego oraz 14 gmin. Zajmuje się ona badaniami i analizami, promocją międzynarodową, organizacją dużych wydarzeń, informacją turystyczną. Stowarzyszenie działa na podstawie strategii pięcioletniej i rocznego biznes planu. Budżet jego to ok. 17 mln NOK (2,2 mln euro), z czego 2/3 pochodzi ze składek członkowskich od podmiotów prywatnych (od 5 tys. NOK dla firmy jednoosobowej do 500 tys. NOK dla dużej firmy), a 1/3 ze składek gmin.

Zwiększyć bazę dochodową JST

Janusz Szewczuk, ekspert ZMP, mówił na temat nowych uwarunkowań rozwoju miast i obszarów funkcjonalnych, które wynikają z polityki UE na lata 2007-2013 i 2014-2020, zmian sytuacji społeczno-

-ekonomicznej i możliwości finansowania usług i rozwoju. Efektami intensywnego rozwoju 2007-2013 były m.in. poprawa jakości życia mieszkańców, rozbudowa infrastruktury, rozszerzenie zakresu usług, ale też duży udział wydatków własnych na finansowanie programów rozwoju, wykorzystanie instrumentów dłużnych, wzrost kosztów utrzymania infrastruktury i realizacji usług oraz konieczność ponoszenia kosztów modernizacji i odtworzenia nowej infrastruktury. Zmiany dotyczą aspiracji i oczekiwań mieszkańców, zdolności popytowej, zmian potencjału siły roboczej, migracji młodych, zmian zasad polityki finansowej samorządów (wskaźniki długu odnoszące się do bilansu wydatków i dochodów bieżących).

W tej sytuacji pojawiają się pytania: czy mamy środki na utrzymanie istniejącej infrastruktury oraz wystarczający popyt na oferowane usługi? jak zmieniać infrastrukturę i zakres świadczonych usług? czy dysponujemy zasobami na zmianę czy rozwój infrastruktury czy zakresu bądź jakości świadczonych usług? Ekspert ZMP zarekomendował kierunki polityki finansowej, które powinny zmierzać do zwiększenia bazy dochodowej miasta poprzez kreowanie wzrostu przedsiębiorczości, udostępnianie przestrzeni z obsługą dla nowych firm lokalnych oraz zmniejszenia tempa wzrostu wydatków bieżących poprzez wykorzystanie środków zewnętrznych oraz projekty modernizacyjne.

Obniżenie wydatków i kształcenie ustawiczne

Zintegrowane podejście terytorialne (obszary funkcjonalne) do planowania rozwoju i udostępniania usług publicznych w oparciu o zasoby lokalne i we współpracy z lokalnymi interesariuszami jest podstawą polityki Wspólnoty w okresie programowania 2014-2020. Środki z EFRR i EFS będą w ramach polityki spójności skupione na takich priorytetach jak m.in.: konkurencyjność MSP, badania i działalność innowacyjna, wydajność energetyczna, włączenie do życia społecznego i ekonomicznego trwale wykluczonych, przeciwdziałanie skutkom biedy, kształcenie ustawiczne i zawodowe. Niektóre te działania świetnie nadają się do finansowania właśnie przedsięwzięć obniżających wydatki bieżące JST.

Warto szczególną uwagę zwrócić na kształcenie ustawiczne, podnoszenie kwalifikacji zawodowych młodych i mieszkańców oraz budowanie (nie czekając na inicjatywę powiatów) wspólnych instytucji - agencji rozwoju. - *Należy szukać takich rozwiązań, które przyczynią się do zatrzymania i przyciągania młodych, rozwoju sektorów o wysokiej wartości dodanej (firmy generujące dochód właścicieli), modernizacji istniejącej infrastruktury w celu obniżenia kosztów jej eksploatacji, zmiany organizacji i technologii świadczenia usług publicznych, wsparcia instytucjonalnego trzeciego sektora oraz powierzenie realizacji usług partnerom społecznym* – radził J. Szewczuk.

Polskie rozwiązania

Uczestnicy warsztatów zapoznali się z przykładami doświadczeń związanych z praktycznym wdrożeniem działań rozwojowych. Jeden z nich dotyczy lokalnej współpracy na rzecz rozwoju realizowanej przez **Nidzicką Fundację Rozwoju NIDA**, działającą od 1994 roku, dzięki której wdrożono wiele programów takich jak tematyczne wioski, Rajski ogród, English Teaching, Laboratorium Przyrody, pierwszy w Polsce Fundusz poręczeń kredytowych (ponad 1000 miejsc pracy), programy stypendialne. Działania te spowodowały trwałą zmianę społeczno-gospodarczą w rejonie, gdzie na początku lat 90. poziom bezrobocia wynosił 37%. Ciekawe rozwiązania już realizowane w Polsce dotyczą też inkubatorów kuchennych (Spizarnia Kujawsko-Pomorska) czy, zaczerpniętego z Holandii, pomysłu na pobyt dzienny osób starszych i z dysfunkcjami w gospodarstwach rolnych i agroturystycznych. Interesującą inicjatywą jest programu *My Generation At Work*, zrealizowany przez Gdańsk w ramach programu Unii Europejskiej URBACT II. Głównym jego założeniem było szeroko rozumiane promowanie możliwości zatrudnienia młodych osób na wciąż zmieniającym się rynku pracy, ze szczególnym uwzględnieniem praktycznych umiejętności i podstaw przedsiębiorczości.

Prezentacje z warsztatów są dostępne w zakładce Projekt norweski II na www.zmp.poznan.pl

Joanna Proniewicz

MINISTERSTWO
INFRASTRUKTURY
I ROZWOJU

Projekt
**Budowanie kompetencji do współpracy międzysamorządowej
i międzysektorowej jako narzędzi rozwoju lokalnego i regionalnego**
Finansowany z funduszy EOG
pochodzących z Norwegii, Islandii i Liechtensteinu oraz środków krajowych

Badanie współpracy

W stronę dobrego partnerstwa

Większy nacisk na poważne podejście do partnerstw samorządowych, które powinny mieć wypracowane standardy funkcjonowania, a nie tylko być traktowane jako narzędzie do zdobycia środków zewnętrznych – takie rekomendacje m.in. zgłosili przedstawiciele Fundacji Stocznia, którzy podczas warsztatów dla partnerstw w Serocku zaprezentowali wyniki badania partnerstw międzysamorządowych i międzysektorowych, wykonane na zlecenie Związku Miast Polskich.

Jakub Wygnański z Fundacji Stocznia, wprowadzając do zagadnienia, zwracał uwagę na częste instrumentalne podejście do partnerstw, które traktuje się nieraz jedynie jako niezbędny składnik do pozyskania środków z UE.

Autentyzm relacji

Jego zdaniem, warto skupić się na autentycznym nauczaniu się współdziałania i generowaniu trwałych rezultatów. Prawdziwym wyzwaniem jest budowanie partnerstw heterogenicznych, które dotyczą różnych sektorów i służą do realizacji różnych celów.

Metodologia badań nad partnerstwami, które zrealizowała Fundacja Stocznia, objęła: analizy danych zastanych (m.in. wykaz związków komunalnych MF, sprawozdania RB27s i RB28s, wyniki badania „Kondycja sektora organizacji pozarządowych w Polsce w 2012, GUS), badania ilościowe (badanie CAWI, 319 ankiet – wypełnione w całości 293, monity telefoniczne, mailowe, ponad 5 tysięcy zmiennych), wywiady eksperckie oraz badania jakościowe (wywiady z przedstawicielami każdego z sektorów i dwa studia przypadku).

Najpowszechniejszą formą współpracy są związki komunalne (ponad 200 w całej Polsce). Poza związkami są to: stowarzyszenia JST (kilka ogólnopolskich, ponad 100 lokalnych), porozumienia JST (prawie ¼ gmin i ½ powiatów wg danych ZMP), ponad 1700 spółek komunalnych, w tym ponad 300 z udziałem innych podmiotów, programy współpracy między JST i NGOs (niemał wszystkie gminy), 340 LGD (ponad 100 LOT), 81 projektów PPP oraz partnerstwa wokół projektów UE (ZIT-y).

Zaangażowanie liderów

Najwięcej partnerstw budują samorządy terytorialne (partnerzy prywatni i pozarządowi są w nich w zdecydowanej mniejszości), a średnia liczba partnerów to 16. Na czele partnerstwa najczęściej stoi miasto na prawach powiatu.

Ocena partnerstwa zależy od typu podmiotu (najmniejsze poczucie wpływu wśród NGOs-ów), typu JST (partnerzy z dużych miast są bardziej krytyczni), wagi partnerstwa dla organizacji i liderów, dojrzałości instytucjonalnej, poczucia wpływu, wiedzy na temat celów i motywacji innych, wielkości partnerstwa i jego zakorzenienia (im starsze, tym lepiej jest oceniane). Im więcej jest w danym partnerstwie relacji, tym większe prawdopodobieństwo konfliktu. Zdecydowanie lepiej oceniane są mniejsze partnerstwa. Skłonność do utrzymania kontaktów z partnerami zależy od: wielkości partnerstwa (im większe, tym z mniejszą częścią ich członków chce się współpracować dalej), charakteru partnerstwa, typu podmiotu, zaangażowania liderów, typu społeczności (rośnie wraz z poziomem urbanizacji) i odległości między partnerami. Im większe zaangażowanie liderów, tym większa pewność przyszłej współpracy.

Budowanie zaufania

Z badań wynika kilka zasadniczych wniosków. Samorządy realizują coraz więcej zadań, coraz więcej z nich dotyczy obszarów funkcjonalnych szerszych niż granice administracyjne, które są niemożliwe do realizacji bez koordynacji działań z innymi. Stare struktury wykorzystywane do tego są dysfunkcyjne, dlatego pojawiają się nowe formy współpracy.

W dużych partnerstwach dochodzi do dysproporcji między „centrum” a „peryferiami” (te drugie poważniej traktują partnerstwo, ale rzadziej w nim realnie uczestniczą). Stosunkowo rzadko partnerstwo włącza się

partycypację osób i środowisk spoza, organizuje otwarte spotkania, debaty, konsultacje. Dużym problem jest zarządzanie partnerstwem. Chodzi o jednolite procedury, standardy działania i uzgodnione mechanizmy zarządcze. Rzadko wykonuje się, a co gorsze uznaje za istotne, badania potrzeb i ocenę postępów partnerstwa. Respondenci zwracali uwagę na nierówny wpływ na decyzje, podporządkowanie słabszych partnerów silniejszym. Co ciekawe, wraz ze wzrostem liczby członków partnerstwa spada wykładniczo satysfakcja z jakości jego pracy. Duże partnerstwa, jeśli mają działać, wymagają dedykowanych im narzędzi zarządczych.

Najbardziej wypadła ocena partnerstw w kontekście wpływu na to, czemu mają służyć, a mianowicie redukcji kosztów i poprawie jakości usług publicznych. Najważniejsze elementy partnerstw, takie jak zbieżność celów, zaufanie i nacisk na efektywność, niekoniecznie są najlepiej oceniane.

Wzajemny szacunek i wartości

Warto dlatego włączać w prace partnerstw tzw. brokerów relacji czy zaufania (osoby bądź instytucje), którzy mogą łączyć i pracować nad budową sieci, mostów między „klastrami” czy klikami wewnątrz partnerstwa.

Powinna też być stworzona formalna weryfikacja partnerów i możliwość wyciągania konsekwencji z niespełnienia standardów („rozwoły”). Trzeba pamiętać, że partnerstwo to nie panaceum na wszystko, ale realizowane przedsięwzięcia muszą przynosić jakąś realną zmianę. Warto też wyznaczyć kilku liderów w dużych partnerstwach, którzy mają różne zadania i funkcje. W trakcie dyskusji między liderami partnerstw uczestniczących w warsztatach podkreślano, że partnerstwo powinno być oparte na wzajemnym szacunku, zaufaniu i wspólnych wartościach, a niekoniecznie na równym zdaniu. „Zbijanie” zdania do jednego wspólnego może bowiem zniszczyć partnerstwo.

Prezentacja z wynikami badań dostępna jest w zakładce Projekt norweski 2 na www.zmp.poznan.pl

Joanna Proniewicz

MINISTERSTWO
INFRASTRUKTURY
I ROZWOJU

Projekt
Budowanie kompetencji do współpracy międzysamorządowej i międzysektorowej jako narzędzi rozwoju lokalnego i regionalnego
Finansowany z funduszy EOG
pochodzących z Norwegii, Islandii i Liechtensteinu oraz środków krajowych

System Analiz Samorządowych

Miasta pod lupą

Statystyka publiczna nie udostępnia wciąż jeszcze informacji niezbędnych do zarządzania jednostkami samorządu terytorialnego, a te, które są, nie są wystarczające, a nawet często nie przydatne do celów zarządzania. Dlatego Związek Miast Polskich realizując od lat unikalne przedsięwzięcie analityczno-badawcze, stara się wspierać miasta poprzez rozwój własnej bazy danych w ramach Systemu Analiz Samorządowych.

System Analiz Samorządowych (SAS) jest to oprogramowanie służące przedstawicielom miast, gmin i powiatów jako baza wiedzy o warunkach i wynikach realizowanych zadań. Jest budowany nieprzerwanie od 1996 roku.

Dane gromadzone w nim od roku 1999 dotyczyły początkowo pięciu dziedzin, które wciąż stanowią znaczną część wydatków budżetów miast tj. **kultury, pomocy społecznej, edukacji, dróg lokalnych, transportu publicznego oraz ochrony zdrowia**. Na temat ochrony zdrowia dane gromadzono tylko do czwartej edycji, gdyż nigdy nie były kompletne i coraz trudniej dostępne. **Od roku 2008 SAS rozbudowany** został o dalsze dwa sektory usług lokalnych: **gospodarkę mieszkaniową i gospodarkę komunalną (woda, ścieki, odpady stałe)**. W roku 2009 odpowiadając na potrzeby miast, **poszerzono SAS** o kolejny sektor – **efektywność energetyczną**.

System jest budowany przede wszystkim na podstawie danych pozyskiwanych z miast drogą ankietową, za wyjątkiem danych oświatowych, które od roku 2005 pochodzą już z Systemu Informacji Oświatowej. Średnio każdego roku jest to około 80-100 miast, które włączają się w badania SAS, uzupełniają ankiety za pośrednictwem internetu i mogą dzięki temu porównywać swoje wyniki z innymi uczestnikami badań. **W roku 2007 poszerzono SAS o analizy przekrojowe danych**, które nie stanowią konkretnych usług, ale decydują o uwarunkowaniach i procesach zarządzania sprawami lokalnymi. W związku z tym w SAS znajduje się zestaw danych i wskaźników z zakresu **demografii** oraz **finansów lokalnych**. Dodatkowo pomocnym narzędziem w monitorowaniu rozwoju miast i gmin może być **zestaw wskaźników zrównoważonego rozwoju**. Dane w tych dziedzinach pochodzą ze statystyki publicznej

Banku Danych Regionalnych GUS i z Ministerstwa Finansów.

Miasta aktywnie uczestniczące mogą w szerszym zakresie oglądać dane o swoim mieście, jak i porównywać się między sobą, niż miasta, które tych danych do SAS nie wprowadzają. Te drugie mogą wprowadzić korzystać z informacji, którymi każdego roku zasilana jest baza SAS, lecz tych informacji jest mniej. Wtedy otrzymują zestaw wskaźników

pośrednictwem internetu do SAS, jak i dane pochodzące ze statystyki publicznej, JST mogą oglądać na dwa sposoby:

- na tle innych, także z zastosowaniem wybranych kryteriów: demograficznego, geograficznego oraz ludnościowego,
- dla jednej wybranej jednostki – wtedy miasto otrzyma zestaw wskaźników w poszczególnych usługach lub dziedzinach. Ten sposób pozwala na zobrazowanie wartości wskaźnika na tle grupy porównawczej, na tle gmin w powiecie, województwie oraz Polski.

**Każde miasto ma także możliwość po-
brania raportu**, w którym zestawione są najistotniejsze wskaźniki i pokazane ich wartości w kolejnych latach. Dla wszystkich miast przygotowywany jest raport o stanie oświaty, o stanie finansów oraz raport nt. rozwoju miasta.

Na podstawie prowadzonych badań oraz w wyniku zebranych danych stworzono w sumie ok. 950 wskaźników, które opisują poszczególne sektory usług (efektywność energetyczna – 40, gospodarka komunalna – 65, komunalna gospodarka mieszkaniowa – 30, kultura – 150, oświata – 115, pomoc społeczna – 60, transport – 80) oraz wskaźniki w dziedzinach (demografia – 90, finanse gmin miejskich – 130, finanse miast na prawach powiatu – 130, wskaźniki zrównoważonego rozwoju – 240).

Pomocny w poruszaniu się po bazie SAS jest aktualny przewodnik „Jak korzystać z bazy SAS”, który rozesłany został wraz z zaproszeniem do badań, ale można znaleźć go również na głównej stronie SAS.

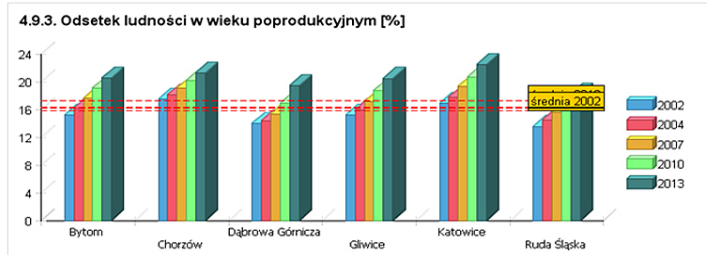
Wyniki badań z poszczególnych edycji prezentowano podczas wielu konferencji, a także Kongresów Miast Polskich.

Tak jak każdego roku, Związek Miast Polskich rozesłał do wszystkich Prezydentów i Burmistrzów miast członkowskich ZMP zaproszenie do udziału w badaniach SAS. Wraz z pismem przewodnim załączony został formularz zgłoszenia oraz aktualny przewodnik „Jak korzystać z bazy SAS”. Zarówno przewodnik jak i wszelkie informacje jak przystąpić do badań SAS oraz jaki jest ramowy plan przebiegu badań zamieszczony jest również na głównej stronie Systemu Analiz Samorządowych - www.sas.zmp.poznan.pl.

Sylvia Kluczyńska

Dane za lata: 2013,2010,2007,2004,2002

JST wybrane do prezentacji wyników badań gminy miejskie i miejsko-wiejskie

Dane za rok: 2013

JST wybrane do prezentacji wyników badań gminy miejskie i miejsko-wiejskie

z zakresu demografii, finansów oraz wskaźniki zrównoważonego rozwoju. Stąd też Związek Miast Polskich zachęca do włączania się w badania SAS. W dotychczasowych wszystkich edycjach aktywnie uczestniczyło łącznie ponad 200 miast.

Dane w SAS za ostatni cykl badań prezentowane są zawsze z pewnym opóźnieniem. Na taki rytm wpływają dwa czynniki: z jednej strony proces zbierania danych z miast, konieczność ich weryfikacji w Biurze Związku Miast Polskich, z drugiej strony czas, w którym udostępnianie są dane pochodzące ze statystyki publicznej, a które zasilają bazę SAS.

Sam sposób prezentowania wskaźników wydaje się być przyjazny dla użytkownika. Zarówno swoje własne dane, wpisane za

O partycypacji społecznej

Forum praktyków

W dniach 28 i 29 maja 2015 r w Warszawie odbyło się Forum Praktyków Partycypacji jako forum tematyczne programu Obywatele dla Demokracji finansowane z funduszy EOG. Organizatorem spotkania były Pracownia Badań i Innowacji Społecznych Stocznia oraz Fundacja im. Stefana Batorego.

W Forum uczestniczyli przedstawiciele organizacji pozarządowych oraz samorządowych.

Wydarzenie to przeznaczone było przede wszystkim dla osób aktywnie zaangażowanych w tematykę uczestnictwa obywateli. Forum było miejscem wymiany doświadczeń, wiedzy, podzielenia się swoimi problemami, a także sukcesami. Była to też doskonała okazja do nawiązania nowych kontaktów.

Organizatorzy organizując tego typu spotkanie chcieli przyczynić się do poprawy procesów partycypacyjnych oraz do powstania środowiska osób zajmujących się partycypacją, wspierających się merytorycznie.

W ramach 2-dniowego Forum odbyły się liczne warsztaty i spotkania podzielone na 5 bloków tematycznych. W każdym odbyło się przeciętnie 6 sesji

dyskusyjnych. Dotyczyły one wymiany doświadczeń w takich tematach jak porażki w partycypacji, identyfikacja jej uczestników, potencjalne błędy i tru-

Forum było miejscem wymiany doświadczeń i wiedzy, a także doskonałą okazją do nawiązania nowych kontaktów.

Fot. W. Radwański

ności z BP oraz sposoby radzenia sobie z nimi. Mówiono ponadto o partycypacji młodych ludzi, partycypacji w spółdzielniach mieszkaniowych, ucze-

stnictwie mieszkańców w rewitalizacji czy wypaleniu zawodowym praktyków partycypacji. Ta ostatnia sesja cieszyła się dużym zainteresowaniem. W drugim dniu rozmawiano m.in. o outsourcingu w tej dziedzinie, o możliwościach współlistnienia sztuki, miasta i partycypacji, o konsultacjach społecznych, przestrzeni dla dobrej dyskusji czy o partycypacji w instytucjach publicznych.

Szczegółowe informacje o Forum oraz relacja ze spotkań będzie zamieszczona na stronie www.partycypacjaobywatelska.pl

Na stronie Związku Miast Polskich w zakładce **Partycypacja** znajdują się praktyczne informacje o budżetach partycypacyjnych i konsultacjach społecznych oraz o projektach realizowanych w tym zakresie przez Związek Miast Polskich.

(JL)

Nowy portal on-line

Cała wiedza o miastach

W połowie czerwca br. podczas Konferencji Krakowskiej zaprezentowany został po raz pierwszy portal MIASTO – wspólne przedsięwzięcie trzech partnerów: Towarzystwa Urbanistów Polskich, Związku Miast Polskich i Śląskiego Związku Gmin i Powiatów.

Głównym zadaniem portalu on-line jest zintegrowanie w jednym miejscu podstawowej wiedzy o miastach i tworzącej się właśnie po raz pierwszy krajowej polityce miejskiej. Partnerzy realizujący to przedsięwzięcie podjęli współpracę z Ministerstwem Infrastruktury i Rozwoju (Departament Polityki Przestrzennej), które zaofiarowało Patronat nad portalem, a także z Instytutem Rozwoju Miast w Krakowie, Intergrupą URBAN w Parlamencie Europejskim, Urzędem Marszałkowskim Województwa Ma-

łopolskiego, który nadał wymiarowi miejskiemu polityki regionalnej duże znaczenie, Komitetem Zagospodarowania Przestrzennego PAN, Centrum Badań Metropolitalnych w Poznaniu oraz Stowarzyszeniem Rozwoju Gospodarczego Gmin. Lista partnerów nie jest zamknięta. Wszyscy, którzy chcieliby się do tej inicjatywy przyłączyć i mogą zaproponować dodanie ciekawych materiałów, są zaproszeni do kontaktu. Administratorem portalu jest Biuro Związku Miast Polskich, a poszczególne działy mają swoich opiekunów poza Biurem ZMP.

MIASTO

- Jeśli nasze przedsięwzięcie się powiedzie, nie jest wykluczone edytowanie kolejnych „numerów” MIASTO, w formie quasi-papierowej, to znaczy możliwej do pobrania jako e-book albo w formacie PDF – mówi Andrzej Porawski, dyrektor Biura ZMP. - Jeśli zaś powiedzie się nadspodziewanie dobrze i spełni istniejące wymagania, możliwe jest również tworzenie edycji w formie czasopisma (np. kwartalnika) naukowego. To jednak będzie możliwe tylko po pozyskaniu odpowiedniej liczby oryginalnych publikacji o charakterze naukowym.

(epe)

www.miasto-portal.pl

Z życia miast

POZNAŃ

Aplikacja zmobilizuje mieszkańców

„Zepsuta ławka, zaśmiecony chodnik – chcesz, aby to się zmieniło? Działaj!” – tak przekonywani są poznaniacy do używania aplikacji stworzonej w ramach wydarzenia NeedApp Poznań.

Rozwiązanie ma łączyć osoby, które mieszkają blisko siebie do wzajemnej pomocy, ale również do podejmowania inicjatyw na rzecz własnej okolicy. Konkurs na aplikację zorganizował Urząd Miasta Poznania oraz ECDF mKlaster. Zwycięski projekt stworzony przez firmę Snowdog, bazuje na zgłaszaniu problemów na osiedlu i poszukiwaniu osób, które wesprą ich rozwiązanie. Może to być naprawa zepsutej ławki, posprzątanie placu zabaw czy trawnika przy bloku. Ponadto za pośrednictwem aplikacji sąsiedzi mogą pomagać sobie nawzajem w codziennych czynnościach jak naprawy, wyprowadzanie psów czy zakupy.

- Z dostępnych pomysłów postanowiliśmy wybrać ten, który nawiązywał do drobnej współpracy sąsiedzkiej. Poczuliśmy, że jest najbliższy również naszym własnym obserwacjom z dzielnic, na których mieszkamy. Nasza aplikacja opiera się głównie na zachęcaniu mieszkańców do wspólnych działań. Poza tym ma też wymiar społecznościowy, dzięki niej osoby zamieszkujące na tym samym osiedlu mają szansę na poznanie się i lepszą integrację - mówi Bartłomiej Kwiatkowski z firmy Snowdog. [Więcej](#)

GLIWICE

Biblioteka

w centrum handlowym

Swoją działalność rozpoczęło Biblioforum - nowa placówka Miejskiej Biblioteki Publicznej w Gliwicach zlokalizowana w Centrum Handlowym Forum. Będzie otwarta 7 dni w tygodniu.

Czytelnicy wypożyczą tu książki, audiobooki i czytniki e-booków. W specjalnym pokoju gier udostępnione są gry planszowe oraz konsola PlayStation. Do dyspozycji odwiedzających oddano też trzy urządzenia All-in-One z dużymi dotykowymi ekranami oraz trzy laptopy. Można tu wydrukować pracę domową, CV czy bilet lotniczy. W czytelnicy czeka prasa.

W nowo otwartym punkcie bibliotecznym już w te wakacje rozpocznie się kilka projektów kulturalnych i edukacyjnych. Będą wykłady w ramach cyklu Czytanie Umysłu. Psycholodzy oraz logopeda co miesiąc poprowadzą zajęcia wspierające w rozwiązywaniu problemów dzieci i dorosłych. W projekt włączą się też specjaliści z Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Gliwicach.

Wizualizacja Beata Kruszyńska

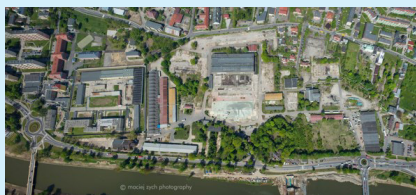
W Biblioforum będzie działać Gliwicka Edukacyjna Galeria Ekslibrisu, w której co dwa miesiące zaprezentowana zostanie nowa wystawa. Grupy zorganizowane oraz miłośnicy grafiki i książek mogą wziąć udział w prelekcjach prowadzonych przez specjalistów. W lipcu i sierpniu biblioteka zaprasza dzieci na Piegowate wakacje. [Więcej](#)

NYSA

Obligacje przychodowe

Na najbliższej sesji rady miasta radni zdecydują o wypuszczeniu obligacji przychodowych, dzięki którym Nysa będzie mogła stać się właścicielem terenów po byłej FSD.

Koszt zakupu tego terenu to niespełna 22 miliony złotych + VAT. Ważne jest to, że obligacje przychodowe nie powodują zadłużenia gminy. Spłacane są z opłat dzierżawnych i sprzedaży terenu, który jest objęty zakupem poprzez obligacje.

Obecnie na terenie byłej FSD funkcjonujące tam firmy płacą na rzecz właściciela około 800 tysięcy złotych. Od momentu zakupu te pieniądze trafiać będą do kasy gminy. Docelowo teren po FSD powinien trafić do podstrefy ekonomicznej „invest park” dzięki czemu do Nysy trafią najlepsi inwestorzy oferujący dobre miejsca pracy.

SOPOT

Wakacje za własne pieniądze

„Wakacje za własne pieniądze” – to projekt od kilku lat realizowany z myślą o młodych mieszkańcach Sopotu. 22 czerwca młodzi uczestnicy projektu otrzymali czek wakacyjne.

Urząd Miasta Sopotu – Wydział Inżynierii i Ochrony Środowiska od kilku lat realizuje program dla sopockiej młodzieży polegający na odpłatnym sprzętaniu miasta. Sopockie organizacje skupiające dzieci i młodzież uczestnicząc w projekcie „Wakacje za własne pieniądze”; w okresie od marca do czerwca sprzętały wyznaczone obszary Sopotu i otrzymały w zamian od miasta wynagrodzenie przeznaczone głównie na letni wypoczynek.

W programie w tym roku brało udział 958 osób z 27 organizacji. Miasto wydało na ten cel 50 500 zł.

PRZYJAZNY URZĄD

17 czerwca 2015 roku w Pałacu Polskiej Akademii Nauk w Jabłonninie pod Warszawą odbyła się uroczysta Gala Finałowa I edycji Konkursu o Znak Jakości „Przyjazny Urząd”, którego organizatorem jest Instytut Zarządzania i Rozwoju Jakości z Katowic.

Konkurs, adresowany do jednostek szeroko rozumianego sektora publicznego, ma na celu wyróżnianie i promowanie placówek cechujących się wysoką jakością obsługi klienta, profesjonalizmem i rzetelnością w działaniu oraz nowoczesnymi rozwiązaniami w zakresie kultury pracy. Znak Jakości „Przyjazny Urząd” wyróżnia instytucje, które na pierwszym miejscu stawiają jakość w relacjach z interesantem – instytucje otwarte na potrzeby mieszkańców, solidne i kompetentne. Konkurs ma promować sprawne, kompetentne i przyjazne obywatelom urzędy, prowadzące otwartą politykę informacyjną, stosujące nowoczesne rozwiązania administracyjne i poszukujące zawsze najlepszych dla klienta rozwiązań w ramach istniejących przepisów.

Więcej informacji i lista laureatów I edycji konkursu - [tutaj](#)

Informacje na podstawie serwisów internetowych miast.

(epe)

250 lat Świnoujścia

Miasto 44 wysp

Świnoujście to jedno z najatrakcyjniejszych miast polskiego wybrzeża. Leży na północno-zachodnim krańcu Polski. Jest jedynym miastem w Polsce położonym na kilkudziesięciu wyspach.

Jego granice stanowią: od południa Zalew Szczeciński, od północy Morze Bałtyckie, od zachodu granica państwowa z Niemcami, zaś od strony wschodniej gmina Mie-

Wyspy kultury

Świnoujście oferuje wiele imprez kulturalnych, do których należą m.in. Dni Morza, Sail Świnoujście, Festiwal Grechuty, Festiwal Artystyczny Młodzieży Akademickiej „Fama”, Festiwal Piosenki Morskiej „Wiatrak”, polsko-niemiecki Uznamski Festiwal Muzyki.

dyzdroje. To właśnie dzięki swojemu wyjątkowemu położeniu Świnoujście jest miastem o wielu obliczach – z jednej strony ważnym ośrodkiem gospodarki morskiej (jednym z czterech kluczowych portów w Polsce) i bazą marynarki wojennej, z drugiej – popularnym uzdrowiskiem i miejscowością turystyczną.

Świnoujście ma status miasta na prawach powiatu i jest jednym z największych w województwie zachodniopomorskim. Zajmuje powierzchnię 197,2 km² i z każdym rokiem powiększa swój obszar dzięki nanoszeniu piasku na plaży przez prądy morskie.

Chociaż nazywane jest miastem 44 wysp, to zamieszkane są tylko trzy z nich: **Uznam, Wolin i Karsibór**. Na wyspie **Uznam** znajduje się centrum administracyjno-usługowe, dzielnica nadmorska wraz z obiektami turystyczno-uzdrowi-

Raj dla żeglarzy

Świnoujście to miasto żeglarzy, a dowodem na to są liczne imprezy żeglarskie i regaty organizowane na świnoujskich wodach. Największe i najliczniej odwiedzane to Polonez Cup, Świnoujście Match Race, Regaty Dni Morza, Etapowe Regaty Turystyczne, Regaty Unity Line czy impreza z udziałem żaglowców – Sail Świnoujście. Do dyspozycji żeglarzy jest nowoczesny port jachtowy na terenie Basenu Północnego, z zapleczem sanitarnym i różnymi udogodnieniami. Po modernizacji port jachtowy może pomieścić ponad 300 jednostek.

Świnoujście – miasto perła

Twardo stąпам po ziemi

Z Januszem Żmurkiewiczem, prezydentem Świnoujścia, rozmawia Hanna Hendrysiak

■ **Świnoujście obchodzi w tym roku dwie ważne rocznice – 250-lecie nadania praw miejskich oraz 70-lecie polskiego Świnoujścia. Jak świętujecie?**

- Jesteśmy już w trakcie obchodów. Rozpoczęliśmy je uroczystą sesją rady miasta, na którą zaprosiliśmy najstarszych mieszkańców Świnoujścia, tych, którzy przyjechali tutaj 70 lat temu, władze samorządowe, które od początku sprawowały tu urzędy, gości z zagranicy, z którymi współpracujemy jako miasto. Było to bardzo uroczyste spotkanie, które przypomniało, przede wszystkim młodszym mieszkańcom, historię naszego miasta. Potem zaprosiliśmy wszystkich na Plac Wolności, gdzie zamurowaliśmy „kapsułę czasu”, do której wcześniej mieszkańcy mogli przynosić różne swoje pamiątki, w której też znalazło się przesłanie mieszkańców Świnoujścia z roku 2015 do tych, którzy za sto lat tę kapsułę otworzą. Zrobiliśmy wspólne zdjęcie ogromnej rzeszy mieszkańców zebranej na placu i umieściliśmy je w formie elektronicznej w kapsule. Później odbyło się spotkanie z najstar-

szymi mieszkańcami miasta w Muzeum Rybołówstwa Morskiego.

Obchody jednak trwają cały rok. W pięknym świnoujskim teatrze odbędzie się np. koncert naszych artystów, którzy tutaj się urodzili, kształcili i wyrzucili w świat. Będzie też parada historyczna, w której przejdziemy ulicami miasta w strojach historycznych sprzed 250 lat.

■ **Jest Pan prezydentem już blisko 13 lat. Co Pan uważa za swój największy sukces?**

- Dodałbym do tych 13 lat jeszcze lata 1984-89, kiedy też byłem prezydentem, ponoć najmłodszym w Polsce. To były moje pierwsze doświadczenia w samorządzie, kiedy zdobywałem szlify i uczyłem się od doświadczonych zastępców. Zdecydowałem się po raz drugi „wejść do tej samej wody”, bo zmieniły się zasady – w 2002 r. to mieszkańcy wybierali prezydenta. Władza stała się dużo bardziej stabilna i można było realizować swoje cele. Cieszę się, bo o ile za pierwszym razem musiałem zmierzyć się z moim przeciwnikiem w drugiej turze, o tyle z każdą kadencją poparcie mieszkańców dla mnie rośnie. To jest najlepsza oce-

na tego, co robię. A ponieważ obecna to moja ostatnia kadencja, ponad 60-procentowe poparcie jest dla mnie satysfakcjonujące. Tym bardziej, że zawsze stosowałem zasadę, by nie obiecywać za dużo, bo nie da się tego zrealizować.

■ **Przez ostatnie 12 lat wiele się w Świnoujściu zmieniło, umiejętnie korzystaliście ze środków unijnych?**

- Pamiętam Świnoujście sprzed lat, jak zaczynałem prezydenturę – wtedy na inwestycje wydawano 5-6 mln zł. Co można zrobić w mieście za 5 mln? Nie było widać zmian. Dlatego zdecydowałem, że wszystkie pieniądze, jakie uzyskamy ze sprzedaży nieruchomości – a mają one swoją wartość, bo miasto jest atrakcyjne, dobrze położone – przeznaczymy na inwestycje. To jednak było mało; szukaliśmy więcej – pojawiły się środki z Unii Europejskiej, więc mogliśmy prawie podwoić wydatki na inwestycje. Najpierw na poziom 20, 30, a potem i 60 mln zł rocznie. Podam przykład – Świnoujście przed stu laty miało piękny park zdrojowy (bo zawsze byliśmy uzdrowiskiem i to sławnym) o powierzchni 60 ha,

Świnoujście z lotu ptaka.

Fot. Archiwum UM

skowymi. Tutaj mieszka 80% populacji Świnoujścia. Co ciekawe, tylko 40 km² wyspy należy do Polski, pozostała część, tj. 380 km² znajduje się po niemieckiej stronie. **Wolin**, o powierzchni 265 km² to największa polska wyspa. Część Świnoujścia leżąca na tej wyspie pełni funkcję dzielnicy przemysłowej; tu znajdują

się największe zakłady związane z gospodarką morską oraz węzły komunikacyjne - terminal promowy, dworzec PKP i PKS. Tutaj dochodzi droga międzynarodowa E-65. Trzecia zamieszkała wyspa to **Karsibór** – są tu doskonałe warunki do rozwoju agroturystyki, uprawiania wędkarstwa i sportów wodnych. ■

który po wojnie był totalnie zaniedbany, a myśmy w ciągu ostatnich lat zagospodarowali już 40 ha. Dziś możemy powiedzieć, że jesteśmy miastem uzdrowiskowym, bo mamy park zdrojowy, w którym mogą wypoczywać nie tylko kuracjusze, wczasowicze, ale i mieszkańcy.

Przebudowaliśmy też dzielnicę nadmorską. Na terenach, gdzie były pola namiotowe, które nie stanowiły najlepszej wizytówki miasta, powstały nowoczesne, nieduże hotele, piękne apartamenty, nowa promenada, zagospodarowana plaża z nowymi wejściami, a także z natryskami ze słodką wodą. Plaża utrzymana jest na najwyższym poziomie – po raz 11. otrzymała „Błękitną Flagę” (czyli prawo do używania znaku, że kąpielisko spełnia najwyższe standardy jakości). Nie ma drugiej plaży w Polsce, która otrzymałaby tyle wyróżnień. Szereg inwestycji spowodowało, że Świnoujście jest dzisiaj perłą.

Uzbroiliśmy tereny inwestycyjne, doprowadziliśmy do dzielnicy nadmorskiej ciepło z naszej centralnej kotłowni, które jest tańsze i pewniejsze, a także ekologiczne. Doprowadziliśmy wodę, kanalizację, deszczówkę, mając na uwadze inwestorów, którzy przyjdą i za swoje pieniądze będą realizowali inwestycje.

Przebudowaliśmy też centrum miasta, za kilka dni otwiera się nowa galeria handlowa w centrum, w której będzie długo oczekiwane, nowoczesne kino z czterema salami.

Teraz powstaje u nas największy kompleks hotelowy nad polskim Bałtykiem. Dzisiaj jest to dla nas ogromny problem, bo ta inwestycja powoduje wiele zamieszania w dzielnicy, ale za 2 lata to będzie chluba miasta.

■ **Dużo udało się zrobić, pozostaje jednak problem braku tunelu pod Świną...**

- Jedyne problem, którego niestety nie udało nam się załatwić to komunikacja. W dalszym ciągu bazujemy na promach, które są niedoskonałym środkiem łączności. Długie kolejki są już teraz, w czerwcu, aby wjechać czy wyjechać z miasta. Duża liczba ciężarówek w związku z inwestycjami wydłuża jeszcze korki. To powoduje niezadowolenie mieszkańców i gości, ale także dodatkowe koszty, które miasto musi ponosić na utrzymanie przepraw.

Tunel jest moją największą porażką. Przez 13 lat, mimo wielu obietnic, mimo wpisania tej inwestycji na różne listy priorytetowe, nie ma pieniędzy na jego budowę. Na moje usprawiedliwienie powiem, że nie mamy wpływu na decyzje podejmowane w Warszawie, mimo poparcia władz regionalnych.

Mówię nie ma, aby miasto udźwignęło taką inwestycję – to jest koszt około 800 mln zł, a nasz budżet to około 200 mln. My i tak zadeklarowaliśmy 120 mln zł jako środki, które chcemy dołożyć do tej inwestycji. Jestem z jednej strony wściekły, z drugiej załamany brakiem politycznej decyzji o budowie tunelu, by przyłączyć Świnoujście do Polski. Sfrustrowani mieszkańcy

Uzdrowisko

Miasto słynie z łagodnego, morskiego klimatu i obfitującego w jod czystego powietrza, szerokiej piaszczystej plaży, ciepłych wód Zatoki Pomorskiej i dużej ilości zieleni. Te naturalne warunki zdecydowały, że już na początku XIX wieku do Krainy 44 Wysp zaczęli przybywać pierwsi kuracjusze na bardzo modne wówczas kąpiele morskie. Późniejsze odkrycie źródeł solankowych o leczniczych właściwościach oraz spore pokłady borowiny umocniły pozycję miasta jako najpopularniejszego uzdrowiska w tej części Europy.

Dziś Świnoujście ma jedną z najlepszych ofert uzdrowiskowych w Polsce. Działalność uzdrowiskowa prowadzona jest głównie w urokliwej nadmorskiej dzielnicy miasta, na bazie szesnastu obiektów lecznictwa uzdrowiskowego. Specjalizuje się w leczeniu chorób dróg oddechowych, chorób skóry, narządów ruchu, serca i układu krążenia.

czasem mówią mi: *Przyłączmy Świnoujście do Niemiec, to nam wszystko od razu zbudują*. Takie głosy się pojawiają, bo dyskusje trwają latami i nic z nich nie wynika. Obawiam się, że dopiero jak wydarzy się jakieś nieszczęście, to ktoś się obudzi i stwierdzi, że promy są niebezpieczne – pływają w poprzek ruchu morskiego, w czasie mgły czy zimą jak jest kra. Pytanie czy warto czekać?

Brak tunelu jest barierą, przez którą miasto nie rozwija się tak szybko jak by mogło. Nie poddajemy się jednak i przygotowujemy wszystkie niezbędne dokumenty, aby na początku przyszłego roku móc rozpocząć budowę.

■ **A co oprócz tunelu chciałby Pan jeszcze zrobić w tej ostatniej swojej kadencji?**

Wierzę, że zostanie ukończona budowa terminalu gazowego; dla nas oznacza to dodatkowe środki z podatku od nieruchomości i to na poziomie 30-40 mln zł. Jak te pieniądze wpłyną do budżetu, to będzie kolejny skok cywilizacyjny, bo podwoimy środki na rozwój miasta. Zadbamy i o te ostatnie 20 ha parku i zmodernizujemy starą promenadę, wyremontujemy drogi prowadzące do miasta i portu. Będę mógł zrealizować moje marzenia i tym mieszkańcom, którym dzisiaj nie obiecuję nic, bo twardo stącam po ziemi, dziękując za ich cierpliwość będę mógł powiedzieć, że zrealizuję ich postulaty.

■ **Tego więc życzę, dziękując za rozmowę.**

V KONGRES URBANISTYKI POLSKIEJ

Łódź, 9 - 11 września 2015 r.

PROGRAM RAMOWY KONGRESU

9 września 2015 (środa)

PROLOG. DOŚWIADCZENIA MIĘDZYNARODOWE

10 września 2015 (czwartek)

UROCZyste OTWARCIE KONGRESU

Wręczenie nagród TUP laureatom konkursu na najlepiej zagospodarowaną przestrzeń publiczną w roku 2014 pod patronatem Prezydenta RP

SESJA PLENARNA. ROZWÓJ MIASTA DO WEWNĄTRZ

SESJA I. CENTRUM W MIEŚCIE ZRÓWNOWAŻONYM

Dwie równoległe sesje panelowe

Sesja I A

Centrum wielkomiejskie, współczesne procesy urbanizacji, siły destrukcji, mechanizmy naprawy, publiczny charakter centrum

Sesja I B

Tożsamość lokalna, zjawiska wykluczenia społecznego, partycypacja społeczna, mieszkania dla wszystkich grup społecznych

11 września 2015 (piątek)

SESJA II. REWITALIZACJA CENTRUM MIASTA

Dwie równoległe sesje panelowe

Sesja II A

Miasto zwarte, kontrrewolucja urbanistyczna, społeczny udział w rewitalizacji, bariery rewitalizacji, regeneracja terenów pokolejowych i poprzemysłowych i ich wpływ na centrum

Sesja II B

Kulturowy wymiar rewitalizacji, samorządowe doświadczenia w zakresie rewitalizacji

SESJA KOŃCOWA

Prezentacja wyników sesji i dyskusja

Przyjęcie przez Kongres Łódzkiej Karty (Deklaracji) „Powrotu do centrum”

Szczegółowy program Kongresu [tutaj](#)

ORGANIZATORZY:

Miasto Łódź, Towarzystwo Urbanistów Polskich, Związek Miast Polskich, Komitet Przestrzennego Zagospodarowania Kraju PAN

Związek Miast Polskich rozpoczyna nowy cykl badań SYSTEMU ANALIZ SAMORZĄDOWYCH

Gromadzone będą dane za rok 2014 w następujących sektorach usług:

- efektywność energetyczna
- komunalna gospodarka mieszkaniowa
- kultura
- pomoc społeczna
- transport i drogi
- usługi komunalne (woda, ścieki, odpady stałe)

Oprócz tego, w SAS znajdują się także dane dla wszystkich JST z zakresu:

- demografii (dane z GUS)
- finansów miast (dane z Ministerstwa Finansów)
- oświaty (dane z Systemu Informacji Oświatowej)
- wskaźników zrównoważonego rozwoju (dane z GUS)

Zapraszamy do włączenia się do naszych badań

SYSTEM ANALIZ SAMORZĄDOWYCH - www.sas.zmp.poznan.pl

„Samorząd Miejski” - miesięcznik wydawany przez Związek Miast Polskich.

Adres wydawcy: ul. Robocza 42, 61-517 Poznań.

„Samorząd Miejski” redaguje zespół w składzie: Ewa Parchimowicz – redaktor naczelna, Joanna Proniewicz, Hanna Hendrysiak. Oprawa graficzna, skład: Krzysztof Paczyński.

Adres redakcji: ul. Robocza 42, 61-517 Poznań, tel. 61 63 350 54, fax 61 63 350 60,

http://www.zmp.poznan.pl/strona-68-samorząd_miejski.html, e-mail: redakcja@zmp.poznan.pl